

0.2 TESI DOCTORAL:
LA DIMENSIÓ EUROPEA DE L'EDUCACIÓ
ALS CENTRES D'EDUCACIÓ SEGUNDARÍA
OBLIGATÒRIA DEL TARRAGONÈS

La Tesi doctoral que presentem es desenvolupa en cinc capítols. El contingut del **primer capítol** és el marc històric, polític i legislatiu que ha generat la unificació de tot el bloc de països que configuren la Unió Europea presentant un resum d'aquells esdeveniments més remarcables i contextualitzant el què és i representa la Unió Europea i al qual dediquem un capítol. Però donat que el tema que ens interessa és el de l'educació, és a dir, com es viu en l'àmbit educatiu la integració a la UE, precisem en el **segon capítol** com ha evolucionat el tractament de l'educació al llarg de les diverses etapes i tractats, així com les accions, documents i programes més rellevants al respecte, les línies programàtiques de la política educativa i els nous reptes en la societat del S.XXI.

Creiem que és a través de l'educació com podem aconseguir el sentiment de ciutadania europea. Perquè com diu Jacques Delors "*...la Comissió és conscient de la contribució que l'educació ha d'aportar al desenvolupament econòmic i social.*"¹

Actualment ja s'està plantejant i treballant la Unió Europea vers la temàtica de les competències professionals a nivell internacional i tot el que fa referència a la homologació de titulacions universitàries. És interessant el plantejament de l'Educació Superior en aquests nous reptes de la convergència europea.

El fet de conèixer quina ha estat la història i el procés de construcció de la Unió Europea i els vincles entre la creixent formació, afavoreix situar una realitat actual així com analitzar l'evolució que cada Estat Membre desenvolupa, aspectes que han fet créixer l'interès personal vers els temes relacionats amb la Unió Europea i l'Educació.

Tots els països de la UE han de tenir en compte en els seus centres educatius la dimensió europea de l'educació i és en els **capítols tercer, quart i cinquè** on presentem l'aplicació i el desenvolupament de la investigació amb l'**objectiu general** d'analitzar els programes i/o accions que es desenvolupen als centres d'Educació Secundària Obligatòria del Tarragonès, així com també el fet de conèixer la realitat dels alumnes i professors vers la dimensió europea a través d'uns instruments que ens ajuden a determinar alguns resultats sobre la pràctica, els coneixements i el pensament europeu per realitzar i potenciar un seguit de propostes d'actuació per millorar el concepte de ciutadania europea.

¹ DELORS, JACQUES (1996). *Educació hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: Editorial UNESCO. Pàg. 16.

Utilitzarem **una metodologia quantitativa (qüestionari) i qualitativa (entrevista)**.² Aplicarem la tècnica d'investigació del qüestionari des de la realitat concreta de cada centre i no de manera aïllada.

A través del qüestionari es tradueixen els objectius i les variables de la investigació amb les preguntes específiques.

Una part del qüestionari és de tipus descriptiu, ja que té com a objectiu el dir-nos com es distribueix una determinada realitat (dimensió europea de l'educació) en una determinada mostra o població (alumnes i professors/es de la comarca del Tarragonès als centres d'Educació Secundària Obligatoria).

L'altra part és explicativa, el seu objectiu és el de determinar les raons o causes per les quals es produeixen determinats fenòmens, buscar relacions entre determinades variables i la seva direccionalitat.

Segons el contingut, els qüestionaris estan dividits en tres parts:

- fets i esdeveniments dels quals, la persona (professors/a o alumne/a) és el principal protagonista per fer referència al seu àmbit, a la seva conducta manifesta o aparent;
- opinions, dades subjectives de la persona;
- actituds, motivacions i sentiments, allò que està a la base de la conducta de les persones.

Segons la forma, s'han elaborat algunes preguntes obertes i d'altres tancades, aquestes últimes són de caràcter dicotòmic (sí, no); d'estimació, escalars a intensitat creixent o minvant (gens, poc, bastant, molt) i d'elecció múltiple (de 4 o 5 respostes triar-ne una).

El qüestionari del professorat té 24 preguntes i el dels alumnes 12, els dos es poden contestar

² Tota la informació sobre el qüestionari, la mostra, etc. Queda especificada al punt de metodologia.

en menys de 30 minuts, la qual cosa ens ha facilitat el poder estar al centre en el moment de passar-lo.

L'objectiu del qüestionari és aconseguir unes dades estadístiques significatives que mostrin quin és el grau d'introducció-acceptació de la dimensió europea a l'ESO, segons les valoracions dels propis professors/es i alumnes.

Per tal que la mostra fos significativa es va aplicar una fórmula estadística que ens ha permès la participació de 562 alumnes, que representen el 10,04 % dels 5.596 matriculats, i 104 professors/es, que representen el 9,76 % dels 1.065 totals dels 27 centres d'educació secundària de la comarca del Tarragonès en el curs 97-98.

Les dades qualitatives corresponen a les entrevistes realitzades als directors/es o coordinadors/es durant el curs 97-98. Al juny i setembre del 2003 hem realitzat una altra entrevista als cinc coordinadors dels projectes europeus desenvolupats als centres d'ESO del Tarragonès durant el curs 2002-2003.

L'entrevista ha estat semioberta, per tant teníem unes preguntes preparades, però després els professors/es o coordinadors/es han completat la informació de manera més oberta.

En el capítol quart, en un altre apartat 4.4, es presenta un recull d'accions de diverses institucions implicades en l'educació de la comarca del Tarragonès, com són la Universitat Rovira i Virgili que ofereix temes europeus als seus estudiants a través d'algunes matèries de les respectives facultats, així com la formació permanent que ofereix l'ICE (Institut de Ciències de l'Educació) de la mateixa universitat i la informació que des de la Delegació d'Ensenyament de Tarragona s'ofereix al professorat dels centres educatius, a través del propi Departament o des del Centre de Recursos del Tarragonès.

Tot el procés de recollida d'informació ha estat laboriós, però poder analitzar una realitat tan propera en el territori —Tarragonès— ha estat molt gratificant. Alguns dels punts que s'especifiquen en la pràctica teòrica s'han actualitzat contínuament, ja que la construcció de la Unió Europea s'ha anat concretant al llarg d'aquests anys.

La tesi *La Dimensió Europea de l'Educació als Centres d'Educació Secundària Obligatòria al Tarragonès*, finalitza amb les conclusions i amb una proposta d'idees que se'n poden derivar i que, a partir de les necessitats detectades, poden ajudar a potenciar la dimensió europea de l'educació a alumnes i professors/es i altres professionals de l'educació.

*Europa va rebre el seu nom fa més de vint-i-cinc segles i continua encara sent un projecte de futur.*³

³ LE GOFF, (1995). *La vieja europa y el mundo moderno*. Madrid: Alianza Editorial. Pàg. 71.